

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia .....2014 r.

w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych

Na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, ze zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, zwanego dalej „programem”.

§ 2. 1. Do korzystania z programu są uprawnieni członkowie rodziny wielodzietnej:

- 1) rodzic (rodzice) – przez którego rozumie się także rodzica (rodziców) zastępczych lub osobę (osoby) prowadzącą rodzinny dom dziecka;
- 2) małżonek rodzica;
- 3) dziecko – przez które rozumie się także dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą, oraz osobę, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.²⁾).

2. Przez rodzinę wielodzietną rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

- 1) w wieku do ukończenia 18. roku życia;
- 2) w wieku do ukończenia 25. roku życia - w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej;

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 509 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 567 i 598. Tekst jednolity nie uwzględnia zmian ogłoszonych w Dz. U. z 2012 r. poz. 1544 i 1548.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1519, z 2013 r. poz. 154, 866 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 619.

3) bez ograniczeń wiekowych - w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

3. Rodzic, który nabył uprawnienia wynikające z programu, nie traci tych uprawnień, pomimo wystąpienia zmian mających wpływ na uprawnienie do korzystania z programu, chyba że sąd odebrał mu władzę rodzicielską lub ją ograniczył poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Rodzic nie traci uprawnień wynikających z programu, jeżeli sąd nie odebrał mu władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci.

4. Małżonek rodzica, który nabył uprawnienia wynikające z programu, nie traci tych uprawnień, pomimo wystąpienia zmian mających wpływ na uprawnienie do korzystania z programu, chyba że uprawnienia wynikające z programu utracił rodzic lub małżeństwo z rodzicem zostało unieważnione lub rozwiązane przez rozwód.

5. Dziecko, które nabyło uprawnienia wynikające z programu, zachowuje prawo do korzystania z programu odpowiednio przez okres, o którym mowa w ust. 2 pkt 1-3, pomimo zmniejszenia liczby dzieci wchodzących w skład rodziny wielodzietnej.

6. Uprawnienia wynikające z programu przysługują dziecku, które osiągnęło pełnoletność, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej, odpowiednio do końca roku szkolnego lub akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z terminem wskazanym w zaświadczeniu, o którym mowa w § 10 ust. 5 pkt 3, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

7. W przypadku gdy po ukończeniu nauki w szkole ponadgimnazjalnej dziecko zostało przyjęte w tym samym roku kalendarzowym na studia wyższe, uprawnienia wynikające z programu przysługują także za wrzesień tego roku kalendarzowego, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

§ 3. Uprawnienia wynikające z programu przysługują członkom rodziny wielodzietnej, spełniającym warunki, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

§ 4. Prawo do korzystania z programu przysługuje niezależnie od dochodu.

§ 5. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o wójcie, należy przez to rozumieć także burmistrza oraz prezydenta miasta.

§ 6. 1. Dokumentem identyfikującym członka rodziny wielodzietnej jest Karta Dużej Rodziny, zwana dalej „Kartą”, o wymiarach 54 x 85,6 mm, wykonana z tworzywa

sztucznego, zawierająca imię oraz nazwisko członka rodziny wielodzietnej, numer PESEL członka rodziny wielodzietnej, termin ważności Karty, numer Karty, logo programu, skrót „KDR” pisany alfabetem Braille`a oraz elementy zabezpieczające dokument przed podrobieniem i sfalszowaniem.

2. Wzór Karty stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

3. Numer Karty nadaje wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.

4. Numer Karty składa się z 14 cyfr, z których 7 pierwszych cyfr stanowi identyfikator danej gminy ustalony w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 157, poz. 1031, z późn. zm.³⁾), następne 5 cyfr stanowi numer rodziny wielodzietnej nadany w procesie rejestracji pierwszej osoby z rodziny wielodzietnej, a 2 ostatnie cyfry stanowią numer kolejno przypisany członkowi rodziny wielodzietnej w tej rodzinie.

5. W przypadku gdy w gminie jest wprowadzony samorządowy program przyznający uprawnienia rodzinom wielodzietnym, gmina może wykorzystać Kartę jako dokument potwierdzający uprawnienie do korzystania z wprowadzonych w gminie uprawnień dla rodzin wielodzietnych.

§ 7. 1. Karta potwierdza uprawnienia członka rodziny wielodzietnej i jest wydawana:

- 1) rodzicowi oraz małżonkowi rodzica – na czas nieokreślony;
- 2) dziecku w wieku do ukończenia 18. roku życia – do ukończenia 18. roku życia;
- 3) dziecku powyżej 18. roku życia – odpowiednio do końca roku szkolnego lub akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z terminem wskazanym w zaświadczeniu, o którym mowa w § 10 ust. 5 pkt 3, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia;
- 4) dziecku legitymującemu się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, w wieku powyżej 18. roku życia – na okres ważności orzeczenia;

---

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 13, poz. 161, z 2001 r. Nr 12, poz. 100 i Nr 157, poz. 1840, z 2002 r. Nr 177, poz. 1459, z 2003 r. Nr 208, poz. 2022, z 2004 r. Nr 254, poz. 2535, z 2005 r. Nr 206, poz. 1706, z 2006 r. Nr 36, poz. 246 i Nr 214, poz. 1577, z 2007 r. Nr 192, poz. 1386, z 2008 r. Nr 215, poz. 1358, z 2009 r. Nr 202, poz. 1559, z 2010 r. Nr 257, poz. 1727, z 2012 r. poz. 403 i 1389 oraz z 2013 r. poz. 1585.

- 5) dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej – na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 6) osobie, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – odpowiednio do końca roku szkolnego lub akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z terminem wskazanym w zaświadczeniu, o którym mowa w § 10 ust. 5 pkt 3, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

2. W przypadku osób, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 6, Karta jest ważna wraz z dokumentem potwierdzającym pobieranie nauki w szkole lub szkole wyższej.

§ 8. 1. Zmiana danych zawartych w Karcie wymaga wydania nowej Karty.

2. W przypadku gdy Karta zostanie zgubiona, skradziona lub w inny sposób utracona, wójt wydaje duplikat Karty.

§ 9. 1. Karta jest przyznawana bezpłatnie.

2. Wydanie duplikatu Karty podlega opłacie w wysokości 8,76 zł.

3. Wójt, w uzasadnionych przypadkach, może odstąpić od pobierania opłaty, o której mowa w ust. 2.

4. Wpływy z opłaty, o której mowa w ust. 2, stanowią dochód budżetu państwa.

§ 10. 1. Karta jest przyznawana na wniosek członka rodziny wielodzietnej.

2. Duplikat Karty jest wydawany na wniosek członka rodziny wielodzietnej.

3. Wniosek o przyznanie Karty oraz wniosek o wydanie duplikatu Karty składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.

4. Wniosek o przyznanie Karty oraz wniosek o wydanie duplikatu Karty może złożyć w imieniu członków rodziny wielodzietnej członek rodziny wielodzietnej posiadający pełną zdolność do czynności prawnych, który oświadczy, że jest umocowany do złożenia wniosku odpowiednio o przyznanie Karty lub wydanie duplikatu Karty oraz do odebrania Karty lub duplikatu Karty w imieniu członków rodziny wielodzietnej wskazanych we wniosku.

5. Składając wniosek o przyznanie Karty, okazuje się oryginały lub odpisy dokumentów potwierdzających uprawnienie do przyznania Karty, w szczególności:

- 1) w przypadku rodzica oraz małżonka rodzica – dokument potwierdzający tożsamość;
- 2) w przypadku dzieci w wieku do ukończenia 18. roku życia – akt urodzenia lub dokument potwierdzający tożsamość;

- 3) w przypadku dzieci w wieku powyżej 18. roku życia – dokument potwierdzający tożsamość oraz zaświadczenie ze szkoły lub szkoły wyższej o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce;
- 4) w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wieku powyżej 18. roku życia – dokument potwierdzający tożsamość oraz orzeczenie o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 5) w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – postanowienie o umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 6) w przypadku osób, o których mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – zaświadczenie o pozostawaniu w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

6. Składając wniosek o wydanie duplikatu Karty okazuje się dokument potwierdzający tożsamość lub, w przypadku dziecka, odpis aktu urodzenia.

7. Wzór wniosku o przyznanie Karty oraz wydanie jej duplikatu stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

8. Okazanie dokumentów, o których mowa w ust. 5 i 6, nie jest wymagane, w przypadku gdy wójt może bezpłatnie uzyskać dostęp do danych niezbędnych do ustalenia prawa do korzystania z programu, za pomocą urządzeń teletransmisji danych.

§ 11. W przypadku zbiegu uprawnień do korzystania z programu członkowi rodziny wielodzietnej przyznaje się jedną Kartę.

§ 12. W sprawach dotyczących ustalenia prawa do korzystania z programu nie przeprowadza się rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

§ 13. 1. Kartę przyznaje wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.

2. Przyznanie Karty nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

3. Odmowa wydania Karty następuje w drodze decyzji administracyjnej.

4. Wójt może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika tej jednostki do przyznania Karty.

§ 14. 1. Wójt, wydając Kartę, informuje członka rodziny wielodzietnej o przysługujących mu uprawnieniach przez wskazanie strony internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, na której jest zamieszczony wykaz uprawnień przysługujących na podstawie programu.

2. Wójt, poza obowiązkiem wskazanym w ust. 1, informuje członków rodzin wielodzietnych o przysługujących im uprawnieniach przez obwieszczenie aktualnego wykazu uprawnień przysługujących na podstawie programu lub w inny zwyczajowo przyjęty w danej gminie sposób publicznego ogłaszania.

§ 15. 1. W przypadku wystąpienia zmian mających wpływ na uprawnienie do korzystania z programu członek rodziny wielodzietnej jest obowiązany do niezwłocznego powiadomienia o tym wójta.

2. Wójt, wydając Kartę, informuje członka rodziny wielodzietnej o obowiązku niezwłocznego powiadomienia o wystąpieniu zmian mających wpływ na uprawnienie do korzystania z programu.

§ 16. 1. W przypadku stwierdzenia przez wójta utraty uprawnień do korzystania z programu posiadacz Karty jest obowiązany do niezwłocznego zwrotu Karty.

2. Stwierdzenie utraty uprawnień do korzystania z programu następuje w drodze decyzji administracyjnej.

§ 17. 1. W przypadku gdy po złożeniu wniosku o wydanie Karty, a przed jej wydaniem, członek rodziny wielodzietnej przestał spełniać wymagania konieczne do uzyskania uprawnień wynikających z programu, pozostali członkowie rodziny wielodzietnej nie tracą uprawnień wynikających z programu.

2. Karta nie podlega wydaniu członkowi rodziny wielodzietnej, który po złożeniu wniosku o wydanie Karty, a przed jej wydaniem, przestał spełniać wymagania konieczne do uzyskania uprawnień wynikających z programu.

§ 18. 1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zapewnia:

- 1) produkcję blankietów Kart, personalizację blankietów Kart oraz dystrybucję Kart;
- 2) system teleinformatyczny, za pomocą którego są wykonywane czynności związane z realizacją programu.

2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego dokonuje wyboru podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zadania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może dokonać wyboru podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zadania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

4. Wójt realizuje program za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

§ 19. 1. Wójt przekazuje wojewodzie sprawozdania z realizacji programu za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca - w terminie do dnia 15 sierpnia danego roku oraz za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia - w terminie do dnia 15 lutego roku następnego.

2. Wojewoda przekazuje zbiorcze sprawozdania z realizacji programu ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca - w terminie do dnia 31 sierpnia danego roku oraz za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia - w terminie do dnia 28 lutego roku następnego.

3. Sprawozdania z realizacji programu są przekazywane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w § 18 ust. 1 pkt 2.

4. Sprawozdania z realizacji programu zawierają informacje dotyczące w szczególności:

- 1) liczby wydanych Kart;
- 2) liczby rodzin wielodzietnych korzystających z programu;
- 3) liczby dzieci wchodzących w skład rodzin wielodzietnych korzystających z programu;
- 4) wydatków poniesionych na realizację programu.

§ 20. 1. W zakresie niezbędnym do przyznawania Karty oraz wydawania duplikatu Karty wójt oraz minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego mogą przetwarzać dane osób ubiegających się o przyznanie Karty lub wydanie duplikatu Karty.

2. Administratorami danych osobowych przetwarzanych w zakresie niezbędnym do przyznawania Karty oraz wydawania duplikatu Karty są wójt oraz minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

§ 21. 1. Przystąpienie do programu podmiotów innych niż instytucje zgłoszone przez właściwych ministrów następuje na podstawie umowy zawartej z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego. Umowa zawiera w szczególności:

- 1) strony umowy;
- 2) uprawnienia przyznawane rodzinom wielodzietnym;
- 3) zasady i warunki rozwiązania umowy;
- 4) okres, na jaki jest zawierana umowa.

2. Umowy, o których mowa w ust. 1, mogą zawierać wojewodowie, na podstawie porozumienia zawartego z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może zlecić, w drodze konkursu, zawieranie umów, o których mowa w ust. 1, organizacjom pozarządowym prowadzącym przez okres co najmniej 5 lat działalność na rzecz rodzin wielodzietnych, mającym co najmniej jedną terenową jednostkę organizacyjną w każdym województwie w mieście będącym siedzibą wojewody lub sejmiku województwa.

4. Koszty związane z zawieraniem umów, o których mowa w ust. 1, są finansowane z budżetu państwa.

5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewoda, o którym mowa w ust. 2, oraz organizacja pozarządowa, o której mowa w ust. 3, mogą odmówić podmiotowi, o którym mowa w ust. 1, przystąpienia do programu albo usunąć ten podmiot z programu, w szczególności ze względu na sprzeczność oferowanych dóbr lub usług z celem programu.

§ 22. 1. Podmiot, który przystąpił do programu oraz podległa właściwemu ministrowi instytucja, w której zostały przyznane rodzinom wielodzietnym uprawnienia, mogą posługiwać się, w szczególności w materiałach reklamowych oraz informacyjnych, znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”.

2. Wzór znaku, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 23. Wzór logo programu stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 24. 1. Realizacja programu przez gminę jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej.

2. Gminy mogą zawierać porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia zadań wynikających z realizacji programu.

§ 25. 1. Koszt realizacji programu przez gminę jest finansowany ze środków budżetu państwa.

2. Koszt realizacji programu przez gminę wynosi 8,93 zł za jedną rodzinę wielodzietną.

3. W przypadku gdy gmina wykorzystuje Kartę jako dokument potwierdzający uprawnienie do korzystania z wprowadzonych w gminie uprawnień dla rodzin wielodzietnych, koszt realizacji programu przez gminę stanowi 50% kosztu, o którym mowa w ust. 2.

4. W przypadku gdy po wydaniu Kart członkom rodziny wielodzietnej nastąpiła zmiana w liczbie członków rodziny wielodzietnej skutkująca koniecznością wydania kolejnej Karty, koszt realizacji programu przez gminę wynosi 1,79 zł za wydanie Karty.

5. Koszt realizacji programu przez gminę za wydanie duplikatów Kart wynosi 0,89 zł na jednego członka rodziny wielodzietnej.

6. Koszt koordynacji programu, w tym realizacji zadań, o których mowa w § 18, przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego jest finansowany ze środków budżetu państwa.

7. Koszt uprawnień udzielonych przez instytucje podległe właściwym ministrom jest finansowany z budżetów tych instytucji lub budżetów dysponentów właściwych części budżetowych.

8. Koszt uprawnień udzielonych w ramach programu przez podmioty inne niż instytucje podległe właściwym ministrom, które przystąpiły do programu, nie jest finansowany ze środków budżetu państwa.

9. Podział środków budżetu państwa dla gmin jest dokonywany przez wojewodów.

§ 26. 1. Wójt przekazuje wojewodzie sprawozdania z realizacji programu za okres od dnia 16 czerwca 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. - w terminie do dnia 10 września 2014 r. oraz za okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. - w terminie do dnia 15 stycznia 2015 r.

2. Wojewoda przekazuje zbiorcze sprawozdania z realizacji programu ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego za okres od dnia 16 czerwca 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. - w terminie do dnia 15 września 2014 r. oraz za okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. - w terminie do dnia 31 stycznia 2015 r.

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 16 czerwca 2014 r., z wyjątkiem:

1) § 18 ust. 1-3 oraz § 21 ust. 3, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;

2) § 19 ust. 3, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

PREZES RADY MINISTRÓW

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie określa szczegółowe warunki realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, zwanego dalej „programem”, ustanowionego w uchwale Rady Ministrów Nr.../2014 w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych.

Celem programu jest podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, zarówno przez właściwych ministrów, jak i przez inne podmioty, w tym niepubliczne, które mogą zapewnić rodzinom wielodzietnym szczególne uprawnienia w ramach prowadzonej działalności.

Proponuje się, aby beneficjentami programu byli członkowie rodziny wielodzietnej, bez względu na jej dochód. Za członków rodziny wielodzietnej uznaje się rodzica (rodziców) oraz jego małżonka mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18. roku życia, w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej – do ukończenia 25. roku życia, natomiast bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Pod pojęciem rodzica należy rozumieć także rodzica zastępczego (rodziców zastępczych) lub osobę (osoby) prowadzącą rodzinny dom dziecka. Natomiast zaproponowana definicja dziecka obejmuje również dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą oraz pełnoletniego wychowanka rodzinnej pieczy zastępczej, pozostającego w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka na zasadach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, 154 i 866).

Dokumentem identyfikującym członków rodziny wielodzietnej stanie się Karta Dużej Rodziny, zwana dalej „Kartą”, wydawana bezpłatnie na wniosek członka rodziny wielodzietnej przez wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej. Przewiduje się, że upoważniony członek rodziny wielodzietnej będzie mógł wnosić o przyznanie Karty dla pozostałych członków rodziny. Karta będzie dokumentem zindywidualizowanym. Zostanie na niej umieszczone imię oraz nazwisko członka rodziny wielodzietnej, numer PESEL członka rodziny wielodzietnej, termin ważności Karty, numer Karty (zawierający identyfikator danej gminy, numer rodziny wielodzietnej oraz numer kolejno przypisany członkowi rodziny wielodzietnej w tej rodzinie) logo programu, skrót „KDR” pisany alfabetem Braille`a oraz elementy zabezpieczające dokument przed podrobieniem i sfalszowaniem. Numer Karty będzie nadawał wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny

wielodzietnej. Zmiana zawartych w Karcie danych wymagać będzie wydania nowej Karty. W przypadku uczących się dzieci w wieku powyżej 18. roku życia i osób pozostających w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka Karta będzie ważna wraz z dokumentem potwierdzającym pobieranie nauki w szkole lub szkole wyższej.

W przypadku zgubienia, kradzieży Karty lub jej utracenia w inny sposób, na wniosek członka rodziny wielodzietnej, wójt (burmistrz lub prezydent miasta) wyda duplikat Karty. Wydanie duplikatu Karty podlegać będzie opłacie w wysokości 8,76 zł. W uzasadnionych przypadkach wójt będzie mógł nie pobierać tej opłaty.

Wzór wniosku o przyznanie Karty oraz wydanie jej duplikatu określa załącznik nr 2 do rozporządzenia. W przypadku zbiegu uprawnień do korzystania z programu członkowi rodziny wielodzietnej przysługiwać będzie jedna Karta. Oznacza to, że w przypadku gdy o Kartę będzie ubiegać się osoba, w wieku 24 lat, która sama jest rodzicem trojga dzieci, a jednocześnie kontynuuje naukę w szkole wyższej i pozostaje jeszcze na utrzymaniu rodziców, będzie jej przysługiwać jedna Karta.

Składając wniosek trzeba będzie okazać oryginały lub odpisy dokumentów potwierdzających stanowienie rodziny wielodzietnej.

Okazanie dokumentów przez wnioskodawcę nie będzie wymagane w przypadku, gdy wójt (burmistrz lub prezydent miasta) będzie mógł bezpłatnie we własnym zakresie uzyskać dane niezbędne do ustalenia prawa do korzystania z programu za pomocą urządzeń teletransmisji danych.

W sprawach dotyczących ustalenia prawa do korzystania z programu nie będzie przeprowadzany rodzinny wywiad środowiskowy określony w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z 2012 r. poz. 1544 i 1548 oraz z 2013 r. poz. 509).

Wójt (burmistrz lub prezydent miasta) będzie informował członków rodzin wielodzietnych o przysługujących im na podstawie programu uprawnieniach. W momencie wydania Karty będzie zobowiązany do wskazania strony internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, na której zamieszczony zostanie wykaz uprawnień przysługujących na podstawie programu. Ponadto zostanie zobowiązany do ogłaszania aktualnego wykazu uprawnień w drodze obwieszczenia lub w inny zwyczajowo przyjęty w danej gminie sposób publicznego ogłaszania.

Rodzic, który nabył uprawnienia wynikające z programu, nie traci tych uprawnień, chyba że sąd odebrał mu władzę rodzicielską lub ją ograniczył poprzez umieszczenie dziecka

w pieczy zastępczej. Utrata przez rodzica uprawnień wynikających z programu nie następuje, jeżeli sąd nie odebrał mu władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci. Małżonek rodzica, który nabył uprawnienia wynikające z programu, nie traci tych uprawnień, chyba że uprawnienia utracił rodzic lub małżeństwo z rodzicem zostało unieważnione lub rozwiązane przez rozwód.

Dziecko zachowa uprawnienia do korzystania z programu pomimo zmniejszenia liczby dzieci wchodzących w skład rodziny wielodzietnej do ukończenia wieku uprawniającego do korzystania ze szczególnych uprawnień przyznanych na podstawie programu. Ponadto, w przypadku, gdy pełnoletnie dziecko będzie kontynuować naukę w szkole lub szkole wyższej, uprawnienia wynikające z programu będą przysługiwać odpowiednio do końca roku szkolnego lub akademickiego, w którym planowane jest ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z terminem wskazanym w zaświadczeniu ze szkoły lub szkoły wyższej o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce. Natomiast w przypadku gdy po ukończeniu nauki w szkole ponadgimnazjalnej, dziecko zostałoby przyjęte w tym samym roku kalendarzowym na studia wyższe, uprawnienia będą mu przysługiwać również we wrześniu. W obu wskazanych przypadkach, uprawnienia do korzystania z programu nie będą jednakże przysługiwać dłużej niż do ukończenia przez dziecko 25. roku życia.

Wystąpienie zmian mających wpływ na uprawnienie do korzystania z programu po stronie jednego z członków rodziny wielodzietnej po złożeniu wniosku, a przed wydaniem Karty, nie będzie miało wpływu na uprawnienie pozostałych członków rodziny wielodzietnej do korzystania z programu, którzy nadal spełniać będą przesłanki określone w ustawie.

Rodzicom oraz małżonkowi rodzica Karta będzie wydawana na czas nieokreślony. W przypadku dzieci należy wziąć pod uwagę ograniczenia wiekowe, kontynuowanie nauki lub konieczność posiadania przez nie określonego stopnia niepełnosprawności. Zatem Karta będzie wydawana w przypadku dziecka:

- 1) małoletniego – do ukończenia 18. roku życia;
- 2) pełnoletniego – odpowiednio do końca roku szkolnego lub akademickiego, w którym planowane jest ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z terminem wskazanym w zaświadczeniu ze szkoły lub szkoły wyższej o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia;

- 3) legitymującego się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, w wieku powyżej 18. roku życia – na okres ważności orzeczenia;
- 4) umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej – na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 5) pozostającego w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka na zasadach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – odpowiednio do końca roku szkolnego lub akademickiego, w którym planowane jest ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z terminem wskazanym w zaświadczeniu ze szkoły lub szkoły wyższej o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

Po upływie wyżej wskazanych terminów członek rodziny wielodzietnej będzie mógł wystąpić ponownie z wnioskiem o przyznanie Karty, pod warunkiem, że będzie spełniał warunki uprawniające do korzystania z programu.

Jeżeli w gminie został wprowadzony samorządowy program przyznający uprawnienia rodzinom wielodzietnym, gmina może wykorzystać Kartę, jako dokument potwierdzający uprawnienie do korzystania z wprowadzonych w gminie uprawnień dla rodzin wielodzietnych.

Wójt (burmistrz lub prezydent miasta) do przyznania Karty może upoważnić – w formie pisemnej – inne osoby.

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego jest odpowiedzialny za zapewnienie produkcji blankietów Kart, personalizacji blankietów Kart, dystrybucji Kart oraz za zapewnienie systemu teleinformatycznego, za pomocą którego wykonywane są czynności związane z realizacją programu. Minister jednakże dokona wyboru podmiotu odpowiedzialnego za zapewnienie produkcji blankietów Kart, personalizacji blankietów Kart oraz dystrybucji Kart, a także będzie mógł dokonać wyboru podmiotu odpowiedzialnego za zapewnienie systemu teleinformatycznego. Zapewniony system teleinformatyczny ma służyć realizacji programu przez wójta (burmistrza lub prezydenta miasta). Na początkowym etapie realizacji programu system teleinformatyczny będzie dostarczany przez podmiot, który zapewniać będzie produkcję blankietów Kart, personalizację blankietów Kart oraz dystrybucję Kart. Natomiast od 1 stycznia 2016 r. system teleinformatyczny zapewni minister

właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w ramach projektu wytworzonego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - projekt pt. System ulg i bonifikat skierowanych do rodzin wielodzietnych, certyfikowany spersonalizowaną, bezpieczną Kartą Dużej Rodzin.

Na członka rodziny wielodzietnej został nałożony obowiązek niezwłocznego powiadomienia wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) o wystąpieniu zmian mających wpływ na uprawnienie do korzystania z programu, o czym zostanie poinformowany w momencie wydawania Karty.

W przypadku stwierdzenia utraty uprawnień – Karta podlegać będzie zwrotowi.

Przystąpienie do programu podmiotów innych niż instytucje zgłoszone przez właściwych ministrów będzie następowało na podstawie umów zawieranych z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego będzie mógł zawrzeć z wojewodami porozumienia w sprawie zawierania umów, a także zlecić zawieranie umów organizacjom pozarządowym prowadzącym przez okres co najmniej 5 lat działalność na rzecz rodzin wielodzietnych, mającym co najmniej jedną terenową jednostkę organizacyjną w każdym województwie w mieście będącym siedzibą wojewody lub sejmiku województwa. Koszty związane z zawieraniem umów finansowane będą z budżetu państwa.

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewoda, który zawarł porozumienie z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego lub organizacja pozarządowa, której minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zlecił zawieranie umów upoważnieni są do udzielenia odmowy w zakresie przystąpienia do programu albo usunięcia z programu podmiotu, w szczególności ze względu na sprzeczność oferowanych dóbr lub usług z celem programu.

Instytucja podległa właściwemu ministrowi zapewniająca rodzinom wielodzietnym uprawnienia na podstawie niniejszego programu oraz podmiot, który przystąpił do programu uzyska prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”. Znak ten będzie mógł być wykorzystywany w szczególności w materiałach reklamowych lub informacyjnych.

Realizacja programu przez gminę jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej.

Gminy mogą zawierać porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia zadań

wynikających z realizacji programu.

Program, w zakresie w jakim dotyczy wykonywania zadań przez gminy będzie finansowany ze środków budżetu państwa. Gmina otrzyma, na obsługę programu, w tym na obsługę wniosków o wydanie Karty oraz na przekazanie rodzinie Karty, 8,93 zł za obsługę w tym zakresie całej rodziny wielodzietnej, bez względu na liczbę członków tej rodziny. W przypadku, gdy gmina będzie wykorzystywać Kartę jako dokument potwierdzający uprawnienie do korzystania z wprowadzonych w gminie uprawnień dla rodzin wielodzietnych, wówczas otrzyma 50% kwoty, o której mowa powyżej. Wynika to z faktu, że gmina nie będzie ponosiła kosztów na wydanie dokumentu potwierdzającego gminne uprawnienia dla rodzin wielodzietnych. Jeżeli natomiast, po wydaniu Kart członkom rodziny wielodzietnej, nastąpi zmiana w liczbie członków rodziny wielodzietnej, która skutkować będzie koniecznością wydania kolejnej Karty (np. urodzenie dziecka), wówczas gmina otrzyma 1,79 zł za wydanie jednej Karty. W przypadku duplikatu Karty gmina otrzyma 0,89 zł – wydanie duplikatu Karty nie wymaga bowiem przeprowadzenia postępowania weryfikującego uprawnienia do korzystania z programu.

Koszty związane z realizacją zadania przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego będą finansowane z budżetu państwa.

Uprawnienia, które zostaną przyznane rodzinom wielodzietnym przez instytucje podległe właściwym ministrom, będą finansowane z budżetów tych instytucji lub budżetów dysponentów właściwych części budżetowych.

Przewiduje się, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 16 czerwca 2014 r., z wyłączeniem przepisów dotyczących:

- zapewnienia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego produkcji blankietów Kart, personalizacji blankietów Kart, dystrybucji Kart oraz systemu teleinformatycznego, za pomocą którego wykonywane są czynności związane z realizacją programu (w tym wyboru podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie tych zadań), które wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia,

- wykorzystywania do przekazywania sprawozdań z realizacji programu, systemu teleinformatycznego zapewnionego przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

W założeniu, że rozporządzenie zostanie przyjęte i opublikowane do 1 czerwca 2014 r., gminy będą miały ponad dwutygodniowe *vacatio legis* na podjęcie czynności związanych z organizacją przedsięwzięcia. Natomiast od dnia następującego po dniu

ogłoszenia rozporządzenia minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego będzie mógł dokonać wyboru podmiotu odpowiedzialnego między innymi za produkcję blankietów Kart. Pozwoli to na przyjmowanie przez gminy wniosków od członków rodzin wielodzietnych o przyznanie Karty, produkcję Kart oraz ich wydanie począwszy od 16 czerwca 2014 r.

Problematyka regulowana w projekcie rozporządzenia jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt rozporządzenia został przesłany na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759) do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, a także do konsultacji z następującymi partnerami społecznymi:

- 1) na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.):
  - a) Forum Związków Zawodowych,
  - b) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych,
  - c) NSZZ „Solidarność”;
- 2) na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.):
  - a) Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej,
  - b) Konfederacją Lewiatan,
  - c) Związkiem Rzemiosła Polskiego,
  - d) Związkiem Pracodawców Business Centre Club.

Projekt rozporządzenia był przedmiotem obrad Zespołu do spraw Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, który został upoważniony przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego do wydania wiążącej opinii. Zespół na posiedzeniu w dniu 13 marca 2014 r. wydał pozytywną opinię odnośnie projektu.

W trakcie konsultacji społecznych uwagi zgłosiło Prezydium Komisji Krajowej NSZZ

„Solidarność”, Wiceprzewodnicząca Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Prezydent Konfederacji Lewiatan oraz Przewodniczący Forum Związków Zawodowych. Uwzględnione zostały uwagi zgodne z celem projektowanej regulacji.

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) oraz na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Nie zgłosiły się żadne podmioty zainteresowane pracami nad projektem rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia został przesłany członkom Zespołu do spraw Karty Dużej Rodziny, powołanego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej, w skład którego wchodzi przedstawiciele samorządu terytorialnego, przedstawiciel Kancelarii Prezydenta RP oraz przedstawiciel Związku Dużych Rodzin „Trzy Plus”. Projekt został ponadto przesłany do konsultacji z Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych. Zgłoszone uwagi zostały uwzględnione w zakresie, w jakim były zgodne z celem projektowanych rozwiązań.